

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та країнами Європейського Союзу, а також створення в рамках цієї Угоди Зони вільної торгівлі є важливою передумовою розвитку аграрної галузі України, оскільки перед сільськогосподарськими підприємствами відкриваються нові можливості, а саме: вихід на ринок країн ЄС українськими компаніями, підвищення рівня якості, безпечності та екологічних характеристик національної продукції АПК. Незважаючи на всі ці перспективи та можливості, ефективне функціонування сільськогосподарських підприємств на сучасному етапі розвитку України неможливе без залучення позикових фінансових ресурсів.

Позитивна кон'юнктура світових сільськогосподарських ринків сприяла зростанню привабливості сектору АПК для внутрішнього та зовнішнього інвестування, в тому числі з країн ЄС. Однак рівень інвестицій в основний капітал аграрного сектору все ще обмежений і потенціал сектору щодо збільшення врожайності та продуктивності праці залишається невикористаним.

Для закордонних інвесторів непрозорість українських компаній – це одна з головних причин, що перешкоджають масштабним капіталовкладенням у нашу економіку.

Концепція розкриття інформації (гласності, інформаційної прозорості) покладена в основу багатьох уявлень про введення суспільного та ринкового саморегулювання та є центральною ланкою забезпеченні суспільної та ринкової стабільності. Особливо це стосується суб'єктів суспільних інтересів, адже в усьому світі підвищені вимоги щодо розкриття фінансової інформації та оцінки її достовірності встановлені саме для них.

Прозорість інформації дозволяє підприємству продемонструвати свою відкритість, дає інвестору можливість висловити власне судження. В законодавстві Європейського Співтовариства до складу суб'єктів суспільного інтересу віднесено підприємства, які представляють значний суспільний інтерес внаслідок таких факторів: вид бізнесу, обсяг діяльності, чисельність працюючих, корпоративний статус, що передбачає наявність значної кількості акціонерів.

Перехід українських сільськогосподарських підприємств до складання звітності за вимогами МСФЗ на рівні держави розглядається як забезпечення підприємств ефективним механізмом для виходу на міжнародні ринки капіталу і як новий комплексний підхід до процесу формування фінансової інформації.

Основна мета надання звітів сільськогосподарськими підприємствами за МСФЗ – поширення максимально достовірної інформації про стан компанії серед потенційних інвесторів для коректної оцінки й складання достовірних прогнозів щодо розвитку бізнесу та залучення іноземних партнерів (табл. 1).

Таблиця 1. Основні цілі складання звітів сільськогосподарськими підприємствами за МСФЗ

<i>Форма звітності</i>	<i>Призначення</i>
Баланс	Висвітлення інформації про фінансовий стан бізнесу на звітну дату.
Звіт про прибутки та збитки	Висвітлення інформації про доходи, витрати, фінансові результати діяльності за звітний період.
Зміни у власному капіталі	Висвітлення інформації про зміни у власному капіталі за звітний період.
Звіт про рух грошових коштів	Висвітлення інформації про надходження і вибуття грошових коштів внаслідок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності за звітний період.
Облікова політика та пояснювальні примітки	Повне розкриття інформації про методи і прийоми, прийняті сільськогосподарським підприємством для ведення обліку, складання і подання фінансових звітів.

На думку автора, позитивний економічний ефект від переходу на МСФЗ однозначний, адже звітність за МСФЗ дає правдиву інформацію про бізнес і його стан. Якщо компанія буде мати потребу в зовнішньому фінансуванні, наявність у компанії МСФЗ зумовить кращі умови інвестування.

В Директиві 2006/43/ЄС зазначено, що функція аудиторів, що стосується суспільних інтересів, означає, що на якість роботи аудитора покладаються ширші кола людей та установ, висока якість аудиту гарантує впорядкованість функціонування ринків, добросовісність та ефективність фінансової звітності.

На основі монографічного методу дослідження виявлено, що облік на сільськогосподарських підприємствах на відміну від обліку в інших галузях має свої особливості, які визначаються специфікою сільськогосподарського виробництва, тому при здійсненні фінансового та бухгалтерського аудиту необхідно охопити всі аспекти фінансової та бухгалтерської діяльності, а саме: дебіторську та кредиторську заборгованість; особливості системи оподаткування (податкову звітність, єдиний податок четвертої групи, спеціальний режим податку на додану вартість, податок з доходів фізичних осіб, єдиний соціальний внесок, інші системи оподаткування); дотації; основні засоби (на балансі); майно поза балансом; виплату орендної плати за земельні та майнові паї; аналіз негативних податкових наслідків по виконаних угодах.

Отже, подальші дослідження доцільно вести у напрямку поглиблення та обґрунтування галузевої складової організаційно-методичних аспектів аудиту та розробки конкретних методик аудиту підприємств галузі. А виявлення та усунення проблем забезпечення інформаційної прозорості діяльності сільськогосподарських підприємств допоможе поліпшити їх фінансово-виробничі показники та закласти надійний фундамент для ефективної діяльності у сфері інвестування взагалі та капітального інвестування агропромисловому комплексу України зокрема.